



ИМОМ БУХОРИЙ САБОҚЛАРИ



маънавий-маърифий, илмий-адабий журнал



ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ КОНСТИТУЦИЯСИДА БАГРИКЕНГЛИК ВА МИЛЛАТЛАРАРО ТОТУВЛИКНИНГ ИФОДАЛАНИШИ

Уйбу мақолада, манфаат тушунчаси ва миллий манфаатларни уйғулыштиришда толерантликнинг ўрни ҳамда толерантлик сифатларининг жасият тараққиётидаги ўрни ва роли ҳақида баён этилган.

Таянч сұзлар: манфаат, миллий манфаат, толерантлик, ҳамкорлик, тинчлик.

В данной статье даётся определение понятиям интерес и национальные интересы, анализируется роль толерантности и толерантных качеств в развитии общественных процессов.

This article is concerned with the notion of interest and national interests, also the role of tolerant and tolerante qualities features in developing sociaal processes.

Бугунги кунда дунёда полизэтник таркибга эга бўлган давлатлар ривожланишининг турлича йўларини белгилаб олишган. Шу жумладан, Ўзбекистоннинг ҳам тараққиёт йўли тақоролмасдир. Унинг бетакорлориги – табиати, бой тарихи, меҳнаткаш инсонлари билан бир қаторда, бу заминда турли миллат ва элат вакилларининг ягона оила аъзоларидек яшашларида намоён бўлмоқда. Бундай ҳамжihatлик, ахиллик, дўстлик ва ҳамкорлик ўзининг чуқур тарихий илдизларига ва асосига ҳам эга. Бугун Ўзбекистонда барча миллат вакиллари ҳамкор, ҳамжihat бўлиб, улуғ ва муштарак foя, "Ўзбекистон ягона ватан" тояси атрофида бирлашиб, ҳаракат қилишларига ҳар томонлама имкониятлар яратиб берилган. Ўзбекистон Республикаси мустақилликка эришган давридан бошлаб, ҳалқлар онгидаги урф-одати, диний эътиқодга бўлган муносабат ижобий томонга ўзгариб, виждан эркинлиги қонун билан кафолатланниб қўйилди.

Маълумотларга кўра, бугунги кунда мамлакатимизда 136 миллат, элат, ҳалқ ва этник гурухларнинг вакиллари яшайди. Уларнинг ҳар бири ўз миллий маданий урф-одатлари, анъаналари, тилига, динига, конституциявий хукуқий тенгликка эга.

Бу фикрларнинг асоси мамлакатимиз Конституциясида мустаҳкамлаб қўйилган.

Хусусан, 18-моддада "Ўзбекистон Республикасида барча фуқаролар бир хил хукуқ ва эркинликларга эга бўлиб, жинси, ирқи, миллати, дини, ижтимоий келиб чиқиши, эътиқоди, шахси ва ижтимоий мавқеидан қатъий назар, қонун олдида тенгидир" [1: 7], – деган қоида ана шу бағрикенгликтин замонавий сиёсий-хукуқий ифодаси десак хато бўлгмайди.

Мазкур қоидада миллий ҳаётга, фуқароларнинг миллий ҳис-туйуларига даҳлдор бўлган муҳим аҳамиятга эга бир қатор тамойиллар белгилаб қўйилган.

Биринчидан, фуқароларнинг миллий мансубликларидан қатъий назар қонун олдида тенглиги мустаҳкамланган.

Иккинчидан, фуқароларнинг диний эътиқодидан қатъий назар бир хил хукуқ ва эркинликларга эгалиги таъкидланган. Диний қадриятлар, миллат маънавиятининг ажralмас қисми эканини инобатта оладиган бўлсан, мазкур қоиданинг амалий аҳамияти янада ойдинлашади.

Учинчидан, фуқароларнинг ирқий тенглиги қайд этилган. Ирқчиликдан гайриинсоний мафкура ва амалий-ётнинг тарихимизда умуман кузатилмаганини алоҳида қайд этиш лозим.

Аммо айрим минтақаларда тажовузкор миллат-

чилик ғоялари билан куролланган айрим гурухлар диний ақидапарастлик ва ирқчилик қарашларидан ўз мақсадлари йўлида фойдаланишга уринаётганини ҳам унутмаслик зарур. Демак, муайян ҳолларда улар уюшган шакда ҳам чиқиши мумкин. "Ислом динини сиёсатта айлантираётган, ёвузлиқ ва террорчиллик мағкурасини яратा�ётган кўплаб радикал ва экстремистик марказларнинг, биринчи навбатда, ёшлар онгини заҳарлаб, зомбига айлантириб, улардан террорчилар тайёрлаш бўйича конвејер ташкил этаётган, халифалик тузишдек турли хоммаёлларни амалга оширишга уринаётган қабиҳ кучларнинг илдизини қирқиб ташлаш керак" [2: 64-65].

Аҳборот глобаллашуви кузатилаётган бугунги кунда турли ғоялар ҳеч қандай ҷегараларни тан олмай кириб келишини эътиборга оладиган бўлсан, ушбу тамойилларнинг аҳамияти янада яққол намоён бўлади.

Ўзбекистон Республикаси мустақилликка эришганининг дастлабки кунлариданоқ, ўз ҳудудида яшаётган миллат ва элатларнинг мақсад ва интилишларини ҳисобга олиб, уларнинг урф-одатларинини хурмат қилиб, уларнинг хукуқларини ҳимоя қилиш мақсадида мамлакатимиз ҳудудида яшаётган барча миллат ва элатларни хукуқ ва эркинликларни ҳимоя қилиш баробарида, уларнинг бурч ва мажбуриятларини ҳам қонун билан қатъий белгилаб қўиди. Жумладан, мамлакатимизнинг асосий қонуни бўлган Конституциямизнинг 8-моддасида "Ўзбекистон ҳалқини, миллатидан қатъий назар, Ўзбекистон Республикасининг фуқаролари ташкил этиди" [1: 5], деб аниқ белгилаб қўйилган. "Ўзбекистон ҳалқи" тушунчаси мамлакатимизда яшаб, ягона мақсад ийтиҳодида мустаҳкамлаб қўйилган турли миллат ва элатларга мансуб қишилар ўртасидаги ўзаро хурмат, дўстлик ва ҳамжihatлик учун маънавий асос бўлиб хизмат қиласди.

Кўп миллатли давлатда тинчлик ва барқарор тараққиётни таъминлашнинг бирдан-бир йўли миллий масаланинг демократик асосда ҳал қилиниши бўлиб келмоқда. Бу ҳол табиий равишда барча миллатларни ижтимоий-иқтисодий, сиёсий ҳаётнинг барча соҳаларида тенглигини таъминлашда амалий кафолат яратишни талаб этиди. Шу боисдан, конституциявий қонуннинг ижтимоий ҳаётда қўйидаги жиҳатларига эътибор қаратиш лозим:

- миллий-диний, тил ёки урф-одат бошқа асосдаги ҳар қандай камситишларни тутатиш, миллий-ирқий, диний-маънавий имтиёзларга йўл кўймаслик;

- тил масаласида давлат тили (ўзбек тили) билан бир қаторда, толерантлик тамойили асосида ўзга ҳалқларнинг тилларида ҳам иш юритиш, таълим ва

ижод қилиш имкониятларини яратиш;

- давлатнинг дунёвий характерда конституция ва қонунларнинг устуворлиги асосида демократик бошқарувга эришиш, миллатларнинг хукуқларини хурмат қилиш кабилардир.

Айнан ушбу масала, Конституциямизнинг 4-модда-сида кўйидагича мазмунда ўз аксини топган. “Ўзбекистон Республикасининг давлат тили – ўзбек тилидир. Ўзбекистон Республикаси ўз ҳудудида истиқомат қилувчи барча миллат ва элатларнинг тиллари, урф-одатлари ва ань-аналарини хурмат қилинишини таъминлайди, уларнинг ривожланиши учун шароит яратади” [1: 4], деб таъкидланган. Бу борада ҳәётимида кўплаб тадбирлар амалга оширилмоқда. Тарихимизнинг энг мураккаб, оғир даврларида ҳам улар ўртасида диний негизда можаролар бўлмагани халқимизнинг миллий онгидаги диний эътиқодларга нисбатан толерантлик, яъни динлараро бағрикенглик вужудга келишига объектив сабаб бўлади.

Хозирги кунда Республикаизда ўндан ортиқ конфесияга мансуб диний ташкилотлар фаолият курсатмоқда. Мамлакат ҳәётида, уни бошқаришда барча халқларнинг тенг хукуқлиги каби йўналишларда уларнинг фаол иштирок этиши учун ҳамма шарт-шароит яратилган. Бу борада Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси, “Виждан эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисида”ги қонуни бағрикенгликнинг кенг маънодаги ифодасидир. Ана шу хуjoкатлар асосида Ўзбекистонда барча динлар вакиллари ҳамкор, ҳамжиҳат бўлиб, улуғ ва муштарак ғоялар йўлида ҳаракат қилишларига ҳар томонлама имкониятлар яратиб берилган.

Бинобарин, давлатимизнинг халқимиз онгидаги миллий ва диний иймон-эътиқодни янада ривожлантиришдаги, дин соҳасидаги мақсад ва вазифалари, биринчи навбатда, толерантлик билан боғлиқ бўлган Ватан мустакиллигини мустахкамлаш, ижтимоий жиҳатдан йўналтирилган бозор иқтисодиётини барпо этиш, халқимиз фаровонлигини юксалтиришга ёрдам беришга яратилган фаолиятда ифодаланади. Бу фаолият Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси, “Виждан эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисида”ги Қонун, Ўзбекистон Республикаси Президенти фармонлари ва хукумат қарорларига биноан амалга оширилмоқда. Давлат ташкилотлари, жамоат бирлашмалари каби расмий диний ташкилотларнинг ҳам конституциявий хукуқлари уларнинг ички, яъни бевосита ибодат билан боғлиқ ишларига аралашмаган ҳолда таъминланиши динлароро бағрикенгликни ифодалаб боради. Сиёсий тус олиши мумкин бўлган ҳамда фуқаролар хавфсизлигига пурт етказадиган экстремистик ва фундаменталистик оқимлар пайдо бўлган тақдирда, уларни назорат остига олиб, тегишли чоралар кўрилганлиги халқаро, миллатлараро, шахслараро толерантликни таъминлайди.

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 12-моддасида: “... ижтимоий ҳәёт сиёсий институтлар, мағкуралар ва фикрларнинг хилма-хиллиги асосида ривожланади. Ҳеч қайси мағкура давлат мағкураси сифатида ўрнатилиши мумкин эмас [1: 5], – деб кўрсатилган. Шунга асосан, ҳар бир диний конфессия ўз мағкурасига эга бўлиши мумкин. Лекин бу мағкуруни халққа тазийк билан сингдиришга йўл қўймаслик диний иймон-эътиқодга хос толерантлик вужудга келишининг объектив сабаблардан биридир. Чунки жамиятимизда диний ташкилотлар фаолияти халқимизда миллий ғурур

ва ифтихор, ватанпарварлик ва фидокорликни қарор топтиришга, комил инсонни шакллантиришга қаратилган [5: 43, 47, 59].

Мамлакатимизнинг Биринчи Президенти И.А. Каримов таъкидлаганларида, кўпконфесияли жамиятда турли дин вакилларининг ўзаро дўстлик ва ҳамкорликда, аҳиллиқда яшаши ҳамда бунёдкорлик ишларида давлат билан ҳамкорлик қилиши барқарор тараққиётни таъминлайдиган асосий омиллардан ҳисобланади. Қолаверса, “инсон эътиқодсиз, иймонсиз яшай олмайди. Чунки комил ва сабит эътиқод жамият маънавий қиёфасини белгилайди” [4: 223]. Инсонлар онгидаги айнан ана шундай диний эътиқодга миллий муносабати шакллантириш масаласи Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 31-моддасида ўз аксини топган. Жумладан, кўйидагича ифодаланади: “Ҳамма учун виждан эркинлиги кафолатланади. Ҳар бир инсон хоҳлаган динга эътиқод қилиш ёки ҳеч қайси динга эътиқод қиласлик хукуқига эга. Диний қарашларни мажбуран сингдиришга йўл қўймайди” [1: 9]. Ушбу қонуда орқали дунёвий давлатнинг динга нисбатан сиёсати ўз ифодасини топади.

Биринчидан, давлат виждан эркинлигини кафолатлаш орқали динга қарши сиёсат олиб бормаспники эътироф этади.

Иккинчидан, эътиқод қилиш ёки қиласлик инсон хукуқларининг ажралмас қисми сифатида тан олинида ва кафолатланади.

Учинчидан, юқоридаги тамойиллардан келиб чиқкан ҳолда ва жамиятда эътиқодий мувозанатни таъминлаш мақсадида давлат диний қарашларнинг мажбуран сингдирилишига йўл қўймайди, бу диннинг давлат ишларига аралашмаслигидир.

Демак, ҳар қандай дин маънавий-ахлоқий жиҳатни ўз ичига олар экан, миллий онгда диний иймон-эътиқодга нисбатан толерантликнинг вужудга келишини таъминлайди. Бу эса, диний толерантликнинг юзага келишида ижобий толерантлик йўналишларининг бирорларни хоҳиш-истаги билан эмас, балки жамият тараққиётининг қонунияти орқали ифодаланишидир. Бу давлатнинг динга нисбатан мутлақ бефарқлигини ёки диннинг маънавий ҳәётдан бутунлай ажратиб қўйилганлигини англатмасдан, балки давлат ва диний ташкилотлар жамиятда ҳамжиҳатлик, тинчлик, бағрикенгликни таъминлашга ўз ваколатлари ва имкониятлари даражасида ҳисса қўшишларини мумкинлигини таъкидлайди.

Давлатимизнинг асосий қонуни ҳисобланган Конституцияизда юқоридаги каби моддаларнинг мамлакатимизда яшаётган халқлар, миллатлар манфаатларини химоя қилиш, миллатлараро тотувлик, динлараро бағрикенгликка, виждан эркинлиги каби масалаларга бағишланганлигини кўриб ўтдик. Лекин бу дегани Конституциямизнинг фақат мана шу моддаларидағина миллатлар манфаатлари, уларни хуққ ва эркинликлари ифодаланган деб қараш мутлақо нотўғри бўлади. Чунки Конституциямизнинг ҳамма моддалари туб моҳияти билан мамлакатимизда яшовчи барча халқлар манфаатларини ифода этади.

Бугунги кунда мутақил Ўзбекистон ўз олдига ҳар томонлама етук, юксак эътиқодли ёш авлодни вояга етказиши, ёшларимизни ватанпарварлик, фидокорлик, халққа содиқлик каби улуғ туйғу ва шуурлар асосида тарбиялашда конституцияизда белгиланган тамойиллар, буюк мутафаккирларимиз ҳаёти, ижоди, бебаҳо

асарларини ўрганиш, мавжуд бой диний, миллий-маънавий меросни тадқиқ ва тарғиб этиш, ундан истиқтолни мустаҳкамлаш йўлида фойдаланиши каби умуммиллий вазифани бажариш асосий масала ҳисобланади. Яна шунун ҳам таъкидлаб ўтиш ўринники, Ўзбекистон Республикасининг Конституциясида кўрсатилгани каби, ҳеч қандай дин ўзида халқнинг ижтимоий-иктисодий, сиёсий ва маданий жиҳатларининг барчасини қамраб олишга давъогарлик қилимайди. Акс ҳолда у дин бўлмай қолади. Худди шу асосда Ўзбекистон Республикаси қонунларида диний-сиёсий асосда партия тузиш тақиқланган. Ўзбекистон давлатининг дунёвийлик, диний толерантлик, барча динларга бир хилда муносабат, жамият тараққиётидаги динлароро ҳамкорлик қилиш сиёсати ана шу тамоилиллар (ғоялар) асосига курилган бўлиб, Ўзбекистонда яшовчи ҳар бир фуқаронинг миллий онгида диний эътиқодга нисбатан толерантликнинг вужудга келиши учун объектив сабаблардан энг асосийси бўлиб хизмат қиласди. Шу ўринда алоҳида таъкидлаб ўтиш жоизки, Конституциямиз – барча миллат ва элат-

ларни мақсад ва интилишлари, орзу истакларини, ва эркинликларнинг ҳисобга олувчи, уларнинг мансуларини том маънодаги кафолати бўлиб хизмат қиласди.

Бугун Ўзбекистон Республикаси бозор мубатларига асосланган демократик ҳукукӣ давлат фуқаролик жамиятни асосларини шакллантириши ўзига хос йўлини танлаб олди. Бу йўл демократик ҳукук ва манфаатларини олий қадрият сифатида миннлаш йўлидир [3].

Ҳақиқатдан ҳам, миллий мафкура республика истиқомат қилган барча миллат вакилларини учириб, миллатлараро тотувлик, балки диний конфедералар орасида ҳам бағрикенглик, сабро-тоқат гояланган мустаҳкамлашга кўмак беради. Турли динга маънишиларни миллий давлатчиликни шаклланиши, олий мақсад ва вазифаларни бажаришда фаол ишларни олиб беради. Миллатлараро келиб чиқарни низолар ва можароларни олдини олиш билан мусобиқи сиёсатни ўсишига давлатда тинчлик ўрнатилишига тимоий шарт-шароитларни ҳозирлайди.

ФОЙДАЛАНИЛГАН АДАБИЁТЛАР:

1. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси. – Т.: Ўзбекистон, 2014.
2. Каримов И.А. Бизнинг бош мақсадимиз – жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни мусобиқи сиёсатни ўсишига давлатда тинчлик ўрнатилишига тимоий шарт-шароитларни ҳозирлайди. – Т.: Ўзбекистон, 2005.
3. Каримов И.А. Инсон манфаатлари – олий қадрият. Халқ сўзи. 2005 йил, 7 декабр.
4. Каримов И.А. Янгича фикрлаш ва ишлаш – давр талаби. Т. 5. – Т.: Ўзбекистон, 1997.
5. Миллий истиқтол гояси: асосий тушунча ва тамоилиллар. – Т.: Ўзбекистон, 2000.

ЁШЛАР ИЖТИМОИЙ МУНОСАБАТЛАРИНИНГ ВИРТУАЛЛАШУВИ

Мазкур мақолада Ўзбекистонда фуқаролик жамиятининг шаклланиши жараённада ёшларнинг ўрни ва роҳи алоҳида ургу берилади. Унда асосан ёшлар ижтимоий муносабатларининг виртуаллашуви тадқиқ этилган.

Таянч сўзлар: фуқаролик жамияти, виртуаллашув, ёшлар, ижтимоий муносабатлар.

В статье анализируется место и роль молодежи в процессе формирование гражданского общества в Узбекистане. Дается аспекты виртуализации общественных отношений.

The article examines the place and role of young people in the process of formation of civil society in Uzbekistan. We also consider virtualization aspects of public relations.

Бугунги кунда дунё миқёсида кечётган ижтимоий, сиёсий, иктиносиди ва маданий жараёнларнинг интеграциялашуви, жаҳоннинг бир бурчагида пайдо бўлган гоялар, янгиликлар ҳамда ижтимоий қарашларнинг бошқа худудларга тезкорлик билан ёйилишини халқаро глобаллашувнинг ажралмас феномени сифатида таъкидлашимиз мумкин. Мазкур ижтимоий процессларда ҳаракатлантирувчи куч сифатида ёшлар қатламининг ўрни ва роли каттадир.

Шу жумладан, мустақиллик йилларида Ўзбекистонда ҳукукий-демократик давлат ва кучли фуқаролик жамиятия шакллантирилиши жараённада ёшлар ўзига хос ўрининг эга. Маълумки, жамиятимизнинг кўпчилик қисмини айнан 30 ёшгача бўлган ёшлар қатлами ташкил этади. Агар юртимизда ёшлар билан ишлаш соҳасидаги фаролиятни илмий тадқиқ этадиган бўлсак бу борадаги ишларни шартли равишда 3 босқичга бўлишимиз мумкин:

1-босқич – эътибор. Мустақилликнинг ilk йилларида айнан ёшлар жамиятни модернизация қилувчи куч эканлигини англаб, уларга юксак эътибор қаратилди. Бу эса, 1991 йил ноябрь ойида қабул

Санжар САИДОВ
Ўзбекистон Давлат
жасаён tillлари
университети катта
илмий ходим-изланувчиси

қилинган “Ёшларга оид давлат сиёсати асоси тўғрисида”ги Қонун ҳамда бир нечта норматив-хуқожатларда ўз аксини топди. Ёшлар соҳасида ишларни ҳамда ҳар томонлама бўйича аниқ чора-тадбирлар ишлаб чиқилди ва ҳаммуваффақиятли татбиқ этила бошланди.

2-босқич – имконият. Ўсиб келаётган авлодни лим-тарбия олиши, кабс эгаллашни монавий илм-фан ютуқларидан фаролиятни ҳамда ҳар томонлама бўйича аниқ чора-тадбирлар ишлаб чиқилди. Републикада 9 мингдан ортиқ умумий таълим мактаблари, бир ярим ми-

академик лицей ва касб-хунар коллеклари ва ортиқ Олий ўкув юртлари ёшларимизнинг таълим-тарбия олишини ҳамда бир нечта норматив-хуқожатларда ўз аксини топди. Ёшлар сиёсати соҳасида фаролиятни ишлаб чиқишини ташкилотлари билан бир қаттада “Камолот” ЁИХ, “Истеъодд” жамғармаси, “Махалхийия” фонди ва бошқа бир қанча нодавлат жаҳони ташкилотлари ҳам тузилди.

3-босқич – кенг йўл. Бугунги кунда Ўзбекистонда ёшларни уларга мустақилликнинг ilk йилларида

Ўиоду сонга:

Шовосил ЗИЁДОВ, Ўткам СУЛТОНОВ. Искинж боб ким бўлган?

2

МУАССИС:

Имом Бухорий халқаро маркази

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

У.Алимов, О.Юсупов, А.Мансуров,
А.Бердимуродов, А.Хасанов,
Б.Абдухалимов, А.Маннонов,
Б.Матбоев, Б.Тўраев, Ж.Яхшиликов,
З.Исломов, З.Мунавваров, И.Саидов,
М.Муҳиддинов, Н.Иброҳимов, У.Фоғуров,
Ш.Сироғиддинов, У.Уватов, Б.Каримов

БОШ МУҲАРРИР:

Шовосил ЗИЁДОВ

БОШ МУҲАРРИР ЎРИНБОСАРЛАРИ:

Отабек МУҲАММАДИЕВ,
Неъмат ЖАББОРОВ

ИЛМИЙ КОТИБ:

Шукурилло УМАРОВ

МУСАҲХИХ:

Олим ЏЖУРАЕВ

САҲИФАЛОВЧИ ДИЗАЙНЕР:

Муҳаммадикбол ШУКУРОВ

Журнал Ўзбекистон Республикаси
Вазирлар Маҳкамаси ҳузаридаги
Олий Аттиқестация Комиссиясининг
илмий журналлар рӯйхатига
киритилган.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар
Маҳкамаси ҳузаридаги Дин ишлари
бўйича Қумитанинг 2017 йил 8 июня,
№ 3987 рақамили руҳсати билан
нашр қилинди.

Босишига 15.6.2017 йилда руҳсат берилди.
Қоғоз бичими 60x84 1/8.

Офсет босма усулида босилди.

Босма табори 6.5. Адади 1800.

Буюртма № 191.

Нашр индекслари – № 946, № 947.
ISSN 2181-4791

Журнал 2009 йил 7 январда Ўзбекистон
Матбуот ва Ахборот агентлиги томонидан
№ 0057 рақамили билан рўйхатга олинган.
Бир йилда тўрт марта чоп этилади.
Журнандан кўчириб босилганда манба
қайд этилиши шарт.

Таҳрир ҳайъати фикри муаллифлар
фикаридан фарқ қилиши мумкин.

Журнал андазаси таҳририятнинг
компьютер бўлимида тайёрланди.

МАНЗИЛИМИЗ:

141306, Самарқанд вилояти, Пайариқ
тумани, Ҳужа Исмоил шаҳарчаси.
E-mail: buxoriy_saboqlari@mail.ru
Веб-саҳифа: www.bukhari.uz
Телефонлар: 0366-673-31-60,
+99893-355-76-64. Факс: 0366-673-31-78.

"Polygraphy Gold Press" МЧЖ
"Картография" ИИЧДК ҳамкорлигига
чоп этилди. Босмаона манзили: 100000,
Тошкент шаҳри, Зиёллапар кўчаси 6.

Шовосил ЗИЁДОВ, Ўткам СУЛТОНОВ. Искинж боб ким бўлган?

3

ТЕРМИЗИЙ АЛЛОМАЛАР

Ҳамидулла АМИНОВ. Ҳаким Термизийнинг "Тахсил назор ал-Куръон" асари ҳақида
Дониёр МУРАТОВ. Имом Термизий "Сунан" асарининг ҳадис илмида тутган ўрни
Адҳам ДУСМАТОВ. Имом Абу Иса Термизийнинг устозлари

5

7

10

МАНБАШУНОСЛИК

Неъматулло НАСРУЛЛАЕВ. XIX аср охири – XX аср бошларига оид Қуръони каримнинг
тошбосма нусхалари ҳақида
Зуҳра АРИПОВА. Араб тилидаги мақола ва маталларни таржима қилиш хусусиятлари

13

15

АЖДОДЛАР ИЛМИЙ МЕРОСИ

Мўмин ҲОШИМХОНОВ. Бобораҳим Машраб ҳаётни ва илмий мероси
Зиёдулла ГОЗИЕВ. Сўфи Оллоҳёрнинг ахлоқий ва тарбиявий ўйтлари

17

20

ИСЛОМ ВА ҲОЗИРГИ ЗАМОН

Комилжон ШЕРМУҲАМЕДОВ. XX асрнинг 70-80 йилларида "Мусулмон биродарлар"
уюшмасининг фаoliyati

22

Азamat АКБАРОВ. Ислом мисолида маърифатнинг аҳамияти: кутубхоналар ривожланиши-
нинг шархи

24

Зуҳра РАЖАБОВА. Мамлакат ижтимоий-иктисодий тараққиётida ислом дини ва диний
муассасаларнинг аҳамияти

26

Шераҳон ҲОШИМОВ, Сайёра ҲОШИМОВА. Маънавий мерос ва испомий қадриятларда
кексаларни эъзозлаш анъанаси

28

БАТАНИМЗ ТАРИХИ

Ёрқиной РОЗИМОВА. Ёшлар маънавиятини шакллантиришда тарихий хотиранинг ўрни
Козимбек ПОЛВОНОВ. Жанубий Ўзбекистон шаҳарлари топонимига оид маълумотлар

35

33

Бекзод ИСАБЕКОВ. Оҳангарон водийсининг табиий-географик шароити ва антропоген
ландаштигининг шаклланши

35

Нигора КАРИЕВА. Ўзбек ҳалқининг зиёрат маросимлари: тарих ва ҳозирги ҳолат

38

Зайнаб АБИДОВА. Ҳазарти Шайх Муҳтор Валий зиёраттоҳи

40

Нафосат ЗИКИРОВА. Марказий Осиё ҳалқларида умумийлик ва хусусийлик

42

Шукрулло НАСРИДДИНОВ. Туркистонда рус олимлари илмий фаoliyatining маҳсадлари ҳақида

45

Абдиллатиф САРИМСОҚОВ. Ўзбекларнинг анъанавий дехқончилик билан боғлик урф-одат

46

ва маросимлари

48

Зоҳид МАДРАХИМОВ. Қўйон ҳонлигининг ички ва ташки савдо алоқаларида қозоқларнинг тутган ўрни
Адолат ЯҲЬЯЕВА. 1991-1995 йилларда Ўзбекистон Қуролли кучлари тизимида тарбиявий
ишларнинг амалга оширилиши

51

Д. МАМОЖОНОВ. Совет ҳокимиётини йилларида Ўзбекистоннинг тарихий меъморий ёдгорликлари

54

ШЕЪРИЯТ ГУЛШАНИ. Отабек БОҚОНӢ. Рамазон

56

ИЖТИМОИЙ ИНСТИТУТ

Yunus XOLIQOV. Іjtimoiy taraqqiyot jarayonida bag'rikenglikning o'mni va ahamiyati
Қосимбай ҚАБУЛОВ. Ўзбекистон Республикаси Конституциясида бағрикенглик ва

57

60

миллатларро тутувликинг ифодаланиши

62

Санжар САИДОВ. Ёшлар ижтимоий муносабатларининг виртуаллашуви

64

Камолиддин МИРЗААҲМЕДОВ. Давлат хизматини самарали ташкил этишда бошқарувчи

66

кадрлар фаoliyatiining такомилга шириши асослари

67

Мансур ҚУЛМАТОВ. Ижтимоий ҳимоя ва ижтимоий хизмат соҳасида – янги ҳукуқий асос

69

Олмос ТУРСУНОВА, Сироқ РУЗИМУРОДОВ. Бола манфаатларини ҳимоя қилиш – фуқаро-

71

лик жамиятини куришнинг баш мезони

71

Вазира САҲИБНАЗАРОВА. Миллий урф-одатларда маданиятлар ва анъаналар уйғунлиги

73

МАЪНАВИЙ ТАҲДИДЛАРГА ҚАРШИ КУРАШ

Фарруҳ ҲАКИМОВ. Виртуал майдондаги ахборот-психологик таҳдидлар ва уларни барта-
раф этиш масалалари

74

Ахмат РАХИМОВ. Диний-экстремистик оқимларнинг даъвопарига қарши раддиялар

76

Баҳридин ПРИМОВ. Ахборотлашган даврда тарбиявий жараён

78

ФАЛСАФИЙ МУШОҲАДАЛАР

Дилбархон ФАЙЗИҲУҶАЕВА. Тавҳид гоясини далиллашда фалсафий ва диний

81

аргументлашдан истифода этилиши

84

Ш. МАВЛАНОВ. Фалсафа – инсон маънавиятини юксалтирувчи соҳа сифатида

86

Зарина АБДУАЗИМОВА. Эстетика фанини ўқитишида диний-фалсафий масалаларнинг

88

ижтимоий аҳамияти

90

Ro'zi KOMILOV. Oila va nikoh munosabatlarda islom dinining estetik mohiyati

92

Маҳбуба ЭРГАШЕВА. Манбалар системасининг синергетик таҳлили

94

Улугбек БЕКПУЛАТОВ. Коинотнинг пайдо бўлишига оид диний ва илмий қарашларда

96

симметрия фояларининг ўрни

98

ИМОМ ВА ЖАМИЯТ

Биродар МАТЕҚУБОВ. Амир Темур ва испом

95

ИМОМ БУХОРИЙ РИВОЯТ ҚИЛГАН ҲАДИСЛАР

Йўлдошхон ИСАЕВ. Ўтганларни хайрли амаллар билан хотирлаш

96

ЯНГИ НАШРЛАР

Зоҳиджон ИСЛОМОВ. Шарқ манбашунослигининг нодир энциклопедияси

97

Жаннат ИСМАИЛОВА. Қардош мамлакатлар ҳамкорлиги масалаларига доир

98

Гуландом ЮНУСОВА. Юсуф Ҳамадоний – етти пирнинг устози

99